

**РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ МНАУ У СТВОРЕННІ НАУКОМЕТРИЧНОГО ПОРТРЕТА
НАУКОВЦЯ**
**РОЛЬ БИБЛИОТЕКИ МНАУ В СОЗДАНИИ НАУКОМЕТРИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ
УЧЕНОГО**
**THE ROLE OF LIBRARIES OF THE MNAU IN CREATING SCIENTOMETRIC
ACADEMIC PROFILE**

**Цокало О. О.
Ткаченко Д. В.**

Бібліотека Миколаївського національного аграрного університету

**Цокало А. А.
Ткаченко Д. В.**

Библиотека Николаевского национального аграрного университета

**Tsokalo O. O.
Tkachenko D. V.**

Library of the Mykolayiv National Agrarian University

Анотація. У доповіді висвітлено нові напрямки діяльності бібліотеки МНАУ у сфері представництва наукових досягнень вишу у глобальній мережі. Висвітлюється досвід роботи бібліотечних фахівців по створенню авторських профілів та поширенню результатів наукових досліджень вчених і забезпечення до них стійкого доступу, створення інтегрованих інформаційних середовищ у відповідності з профілем діяльності університету.

Анотация. В докладе освещены новые направления деятельности библиотеки МНАУ в сфере представления научных достижений вуза в глобальной сети. Освещается опыт работы библиотечных специалистов по созданию авторских профилей и распространению результатов научных исследований ученых, обеспечению к ним устойчивого доступа, созданию интегрированных информационных сред в соответствии с профилем деятельности университета.

Abstract. The report is about new directions of activity of the library of the MNAU in the field of representation of scientific achievements in the global university network. It tells about the experience of library specialists in creating author profiles and dissemination of scientific research results of scientists, ensuring reliable access to them, creating integrated information media in accordance with the university's profile.

Ключові слова: результати наукових досліджень, інституційний репозитарій, бібліотека вищого навчального закладу, наукометричні бази даних, наукометричний портрет вченого.

Ключевые слова: результаты научных исследований, институциональный репозитарий, библиотека вуза, наукометрические базы данных, наукометрический портрет ученого.

Key words: results of scientific researches, institutional repository, library of higher educational institution, science-research databases, scientometric portrait of a scientist.

Сьогодні бібліотека як структурний підрозділ університету виконує нові функції, які ще декілька років тому взагалі не асоціювалися з бібліотечною діяльністю, а саме - необхідність презентації результатів наукової діяльності вишу в міжнародному інформаційному середовищі. Оприлюднення результатів досліджень у вигляді наукометричного портрета — це своєрідний звіт фахівця суспільству про свою наукову діяльність. Тому створення таких портретів слід розглядати як обов'язок вченого.

Нові напрями діяльності бібліотеки у сфері представництва наукових досягнень вишу умовно можна поділити на такі сегменти:

- проведення інформаційно-освітньої й консультативної роботи;
- створення власних профілів у Google Академії;
- створення профілів університету в наукометричних базах даних Web of Science та Scopus;
- ідентифікація науковців університету (ID ORCID, ResearcherID);
- активне наповнення Інституційного репозитарію МНАУ для популяризації наукових здобутків науковців.

Бібліотека МНАУ постійно проводить моніторинг ресурсів Інтернет освітнього та наукового спрямування, намагається бути групою оперативного та якісного консультування з будь-яких питань бібліотечних та наукометричних інновацій.

Ми знаємо, що значним поштовхом до публікаційної активності став наказ Міністерства освіти і науки України наприкінці 2012 року [1], в якому визначено нові

вимоги до опублікування результатів наукових досліджень. У зв'язку з цим перед науковцями постало питання доведення своїх наукових праць до вимог провідних українських та закордонних видань, що індексуються в наукометричних БД.

У рамках методичної допомоги вченим університету фахівцями бібліотеки було розроблено рекомендації «Підготовка статті до публікації у міжнародних наукових виданнях» [2]. На сторінках рекомендацій розміщено відомості щодо відбору видання для подання рукопису, роз'яснюються деякі аспекти авторського права в системі міжнародних наукових публікацій, наведено рекомендовану структуру статті для іншомовного журналу, а також загальні вимоги до цитування. Особлива увага надається правилам складання пристатейних списків літератури за міжнародними стандартами. Зважаючи на те, що наукова спільнота ставиться до порівняльної наукометрії дещо скептично, все ж таки стаття з представницьким списком літератури демонструє професійний світогляд і якісний рівень досліджень її авторів.

Наступним кроком бібліотека ініціювала створення власних профілів вчених у Google Академії, яка надає можливість авторам відстежувати бібліографічні посилання на свої статті.

Google Scholar: можливості для науковців та дослідників

Робота

з наукометричними ресурсами
Інтернет: Академія Google

Переваги

створення профілю в Google
Академії

Інструкції

з реєстрації у системі Google
Академії

Редагування

власного профілю в Google
Академії

The screenshot displays the Google Scholar interface. At the top, there is a search bar and navigation links. Below, several search results are visible, each with a title, author, and a small thumbnail image. The results are listed in a vertical column. The interface is clean and professional, typical of a search engine.

Сервіс надає відомості про перегляди, хто цитує публікації, надаються графіки цитувань у часі, інформація про наукометричні параметри, такі як статистика, цитування, h-індекс. На сайті бібліотеки створено веб-огляд «Google Scholar: можливості для науковців та дослідників», в якому зібрані матеріали по створенню та редагуванню власного профілю в системі. До веб-огляду додано методичні рекомендації, розроблені спеціально для науковців нашого університету «Робота з наукометричними ресурсами Інтернет: Академія Google» [3].

У виданні наголошено на перевагах створення профілю в Гугл Академії, наведено докладну інструкцію з реєстрації у системі Google Академії.

Крім того, інформація про науковців, які мають підтверджений профіль у Google Академія, була надана до української інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки». Ця система призначена для надання суспільству цілісної картини стану українського наукового середовища, представлення його галузевої, регіональної та відомчої структури. На сьогодні у системі «Бібліометрика української науки» зареєстровано 171 профіль науково-педагогічних працівників МНАУ. При цьому у середині 2017 року таких профілів було зареєстровано лише 8. До Ректорату постійно надаються відомості щодо співробітників, які мають профілі, а також перелік високоцитованих вчених.

Бібліометрика української науки

Миколаївський національний аграрний університет |
Mykolayiv National Agrarian University
Mykolayiv National Agrarian University
Підтверджен адрес електронної пошти в домені mnau.edu.ua -
Головна сторінка
агрономія агроінженерія електроенергетика біотехнологія економік

ПОДПИСАТЬСЯ

Центр досліджень соціальних комунікацій
Social Communications Research Center
СІАЗ ННУБ ФПУ

03039, м. Київ
Головний проєкт, 3
Тел. +38 (044) 524-95-01
Email: hbi@metrix.gov.ua

Бібліометрика української науки

Бібліометричний профіль вченого - декларація про наукову діяльність

Пошук: Аналітика Про проєкт

Пошук

Науковців - 45036. Значення індексу Гірша від Google Scholar оновлено 25.10.2018

Прізвище	____
Установа	____
Місто	____
Відомство	____
Галузь науки	____
Рубрика Google Scholar	____

Пошук | Очистити

Наказом МОН України № 1286 від 19.09.2017 року «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних» [4] МНАУ увійшов у перелік переможців, яким надається доступ до Web of Science.

Отримання доступу

Наказ МОН України «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних»

Сертифікація співробітників

Онлайн-семінари проведені компанією Clarivate Analytics щодо користування наукометричними ресурсами

Допомога науковцям

Групові семінари та індивідуальні тренінги, розсилки актуальної інформації та ін.

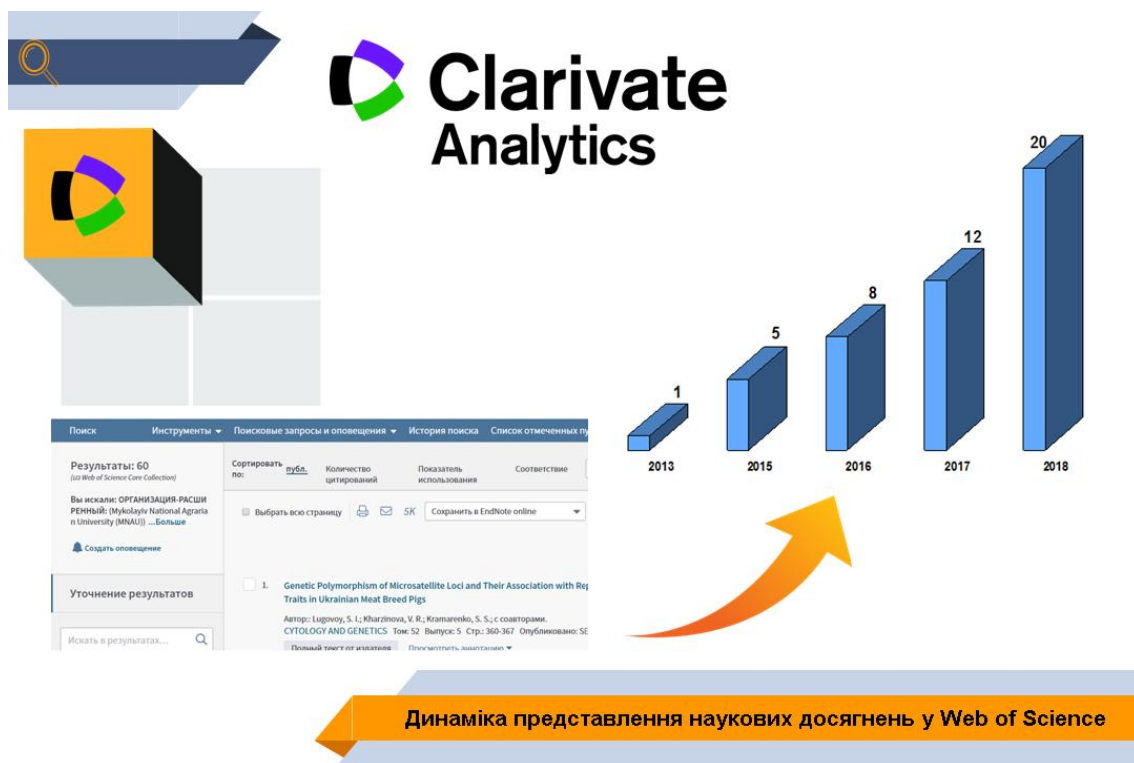
У зв'язку з цим виникла необхідність у спеціальній підготовці співробітників. П'ять працівників бібліотеки пройшли сертифіковані навчання щодо користування

наукометричними ресурсами «Web of Science», що були проведені компанією Clarivate Analytics. Навчання відбувалося у формі онлайн-семінарів за темами «Інформаційні інструменти для аналізу наукової діяльності», «Практичні рекомендації по публікаціям у міжнародних журналах», «Інформаційні інструменти для авторів наукових публікацій» та інші. Також розглядалися питання створення особистого профілю користувача, авторського ідентифікатора ResearcherID для презентації списку всіх публікацій вченого, оцінки його досягнень за даними Web of Science.

В той самий час для науковців університету постійно здійснювали розсилку актуальної інформації по вибору журналу для своєї наукової публікації. Проводили групові семінари та індивідуальні тренінги з проблеми як уникнути хижацьких журналів. Роз'яснювали поняття хижацького (сміттевого, несумлінного) журналу та його основні ознаки. На прикладах хижацьких розсилок перевіряли, куди запропонували надіслати статтю.

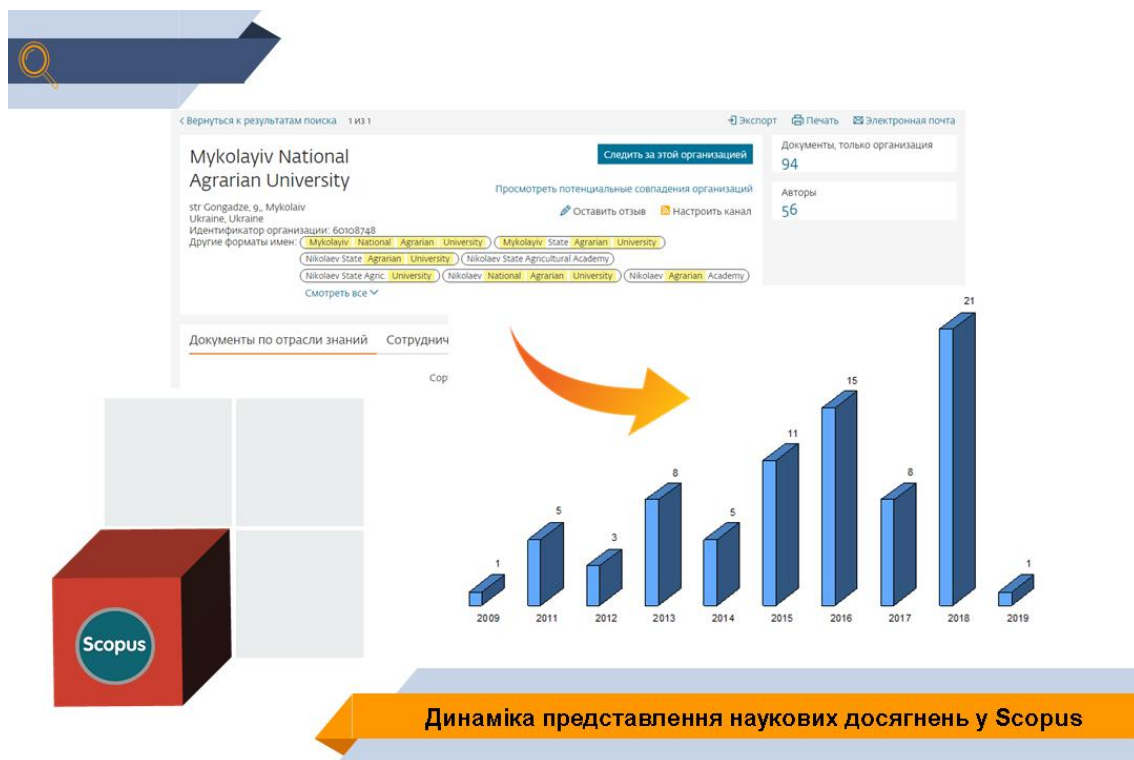
На сайті бібліотеки розміщено веб-огляди на допомогу у роботі з наукометричними базами даних, в яких сконцентровано інформацію про основні можливості платформи Web of Science та Scopus, надано практичні поради по пошуку наукової інформації [5].

Одночасно з цими завданнями здійснювалася робота по створенню профілів Миколаївського національного аграрного університету в наукометричних БД. На сьогодні створено і відстежується профіль МНАУ у Web of Science та Scopus.

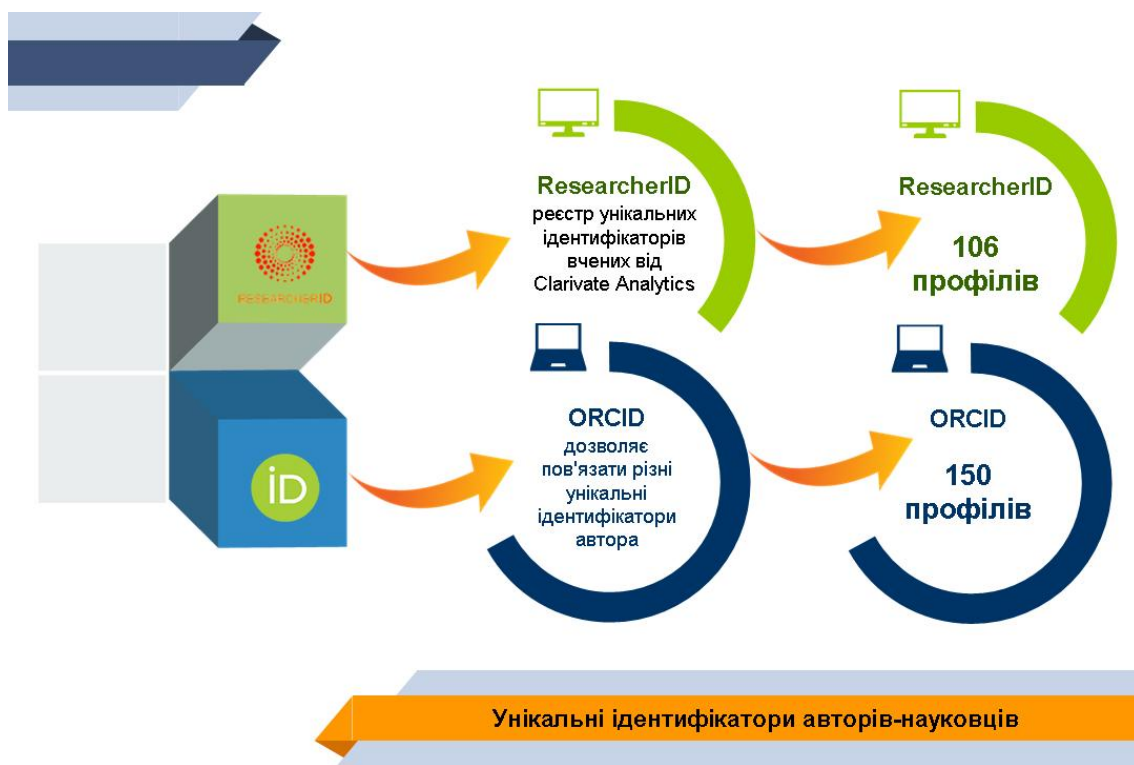
Був проведений моніторинг по відстеженню всіх варіантів назв університету протягом його існування. Це надзвичайно важливо, бо, якщо в публікації зазначено назву установи, яка хоч трохи відмінна від офіційної, то подібна публікація не потрапить у загальну скарбничку університету.

Що стосується динаміки представлення наукових досягнень працівників університету у Web of Science, то можна відмітити тенденції до значного зростання. Так, якщо у період 2015-2017 рр. у базі було зареєстровано лише 23 публікації, то протягом 2018 року їх стало вже 60.

У Scopus за період з 2015 року до сьогодні внесено 56 публікацій, (з профілю МНАУ ID 60108748) всього – 94 публікації, 21 з яких – у 2018 році.

Проблема точної ідентифікації автора наукової роботи не є новою у світі. Більшість імен протягом життя можуть змінюватися, неправильно транслітеруватися. Щодня свій науковий доробок публікують у різних країнах у різноманітних наукових виданнях десятки науковців з однаковими прізвищами. До того ж, у міжнародних журналах наші автори іноді публікуються під різними варіантами свого прізвища. Вирішенням проблеми є використання найпоширеніших унікальних ідентифікаторів авторів-науковців ORCID та ResearcherID.

ORCID унікальний завдяки своїй незалежності від наукових дисциплін і національних кордонів, а також взаємодії з іншими системами ідентифікації. Основною метою введення системи ORCID є можливість ідентифікації наукових робіт, написаних різними вченими з однаковими іменами та прізвищами. До речі, ORCID - одна з небагатьох систем, що дозволяє пов'язати різні унікальні ідентифікатори автора. Це є важливим, враховуючи кількість систем ідентифікації й те, що автор може бути зареєстрований у декількох з них.

ResearcherID - глобальний міждисциплінарний реєстр унікальних ідентифікаторів вчених від Clarivate Analytics. Профіль автора в ResearcherID може містити інформацію не лише про документи, індексовані Web of Science.

Особливостям роботи з авторськими профілями та проблемам інтеграції наведених відомостей з базами даних, такими як ORCID, ResearcherID та Гугл Академія були присвячені семінари та індивідуальні консультації для науковців нашого університету.

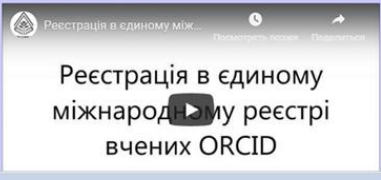
На сайті бібліотеки МНАУ розміщено веб-огляд «Створення профілю науковця у реєстрах ідентифікаторів дослідників Orcid та Research ID» на допомогу науковцям та дослідникам [7]. Огляд містить практичні рекомендації, відео-інструкції, презентації з поетапною реєстрацією.

Веб-огляд «Створення профілю науковця у реєстрах ідентифікаторів дослідників Orcid та Researcher ID»

СТВОРЕННЯ ПРОФІЛЮ НАУКОВЦЯ У РЕЄСТРАХ ІДЕНТИФІКАТОРІВ ДОСЛІДНИКІВ ORCID ТА RESEARCHERID. WEB-ОГЛЯД

Представлені методичні матеріали, що стануть у нагоді науковцям та дослідникам, які бажають створити власний профіль у реєстрах ідентифікаторів дослідників Orcid та ResearcherID.

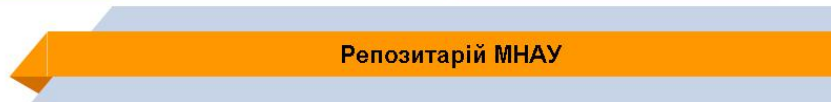
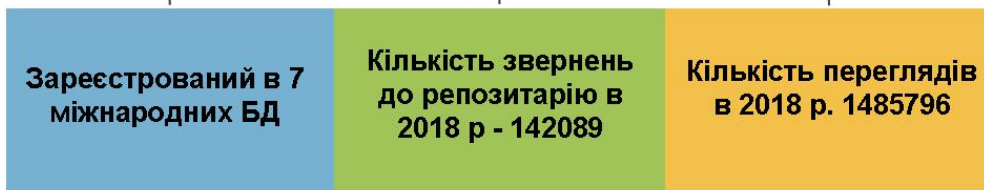
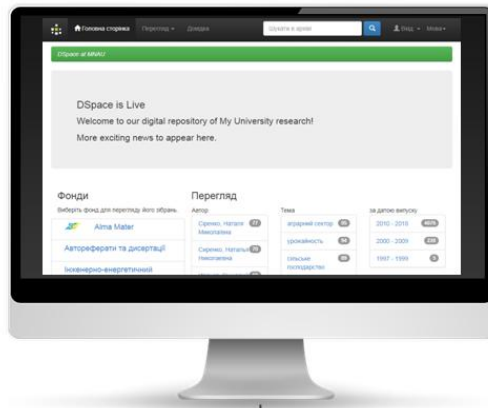
	ORCID [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт - Режим доступу : https://orcid.org ORCID надає індивідуальним дослідникам ідентифікатор, який можна додати до імені, під яким вони ведуть свою дослідницьку, наукову та інноваційну діяльність. Ми надаємо відкриті інструменти, які дозволяють будувати надійні і прозорі зв'язки між дослідниками, їх внеском і пов'язаними з ними організаціями.
	ResearcherID [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт - Режим доступу : http://www.researcherid.com ResearcherID – міжнародна система персональної ідентифікації авторів наукових публікацій. Використовується для ідентифікації авторів в міжнародних базах даних наукових публікацій, зокрема, в Web of Science.
	Новицька Т. П. Інтеграція ідентифікаторів ORCID з інституційними системами підтримки науково-дослідної діяльності [Електронний ресурс] / Т. П. Новицька, О. О. Марченко // Інформаційні технології і засоби навчання. - 2016. - № 56. Т. 6. - Режим доступу : http://lib.iltta.gov.ua/705229/8/Integraciya%20ORCID%201495-6161-1-PB.pdf У дослідженні проаналізовано існуючі цифрові ідентифікатори, у тому числі унікальний ідентифікатор науковця ORCID ID, що вирішує проблеми ідентифікації вчених на міжнародному рівні, пов'язані зі зміною прізвищ, однакових імен та прізвищ, змінної транскрипції і порядку складних імен, де існують середні імена, загальних імен, ініціалів і т. д.
	Реєстрація в єдиному міжнародному реєстрі вчених ORCID [Електронний ресурс] / Наукова бібліотека ЖНАУ - 2015. - Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=i6b1-sC-8u0&t=118s

Важливим засобом для пошуку і представлення наукової інформації та надання доступу до неї є Інституційний репозитарій МНАУ [6]. Репозитарій МНАУ - електронний ресурс, зареєстрований в 7 міжнародних БД, в яких завантажена стаття індексується протягом 4-7 днів. Незмінним залишається інтерес до контенту електронного архіву. Кількість звернень до сайту репозитарію в 2018 р - 142089; перегляди сторінок в 2018 г. 1485796 (за даними Google Analytics).

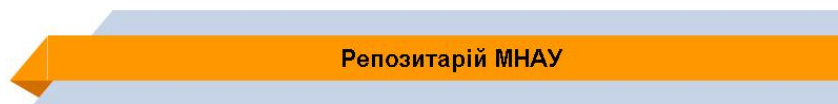
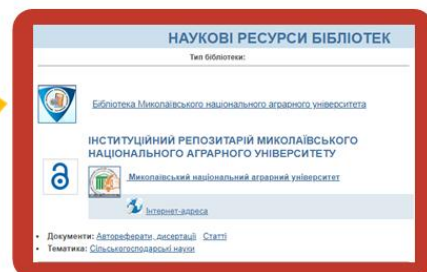
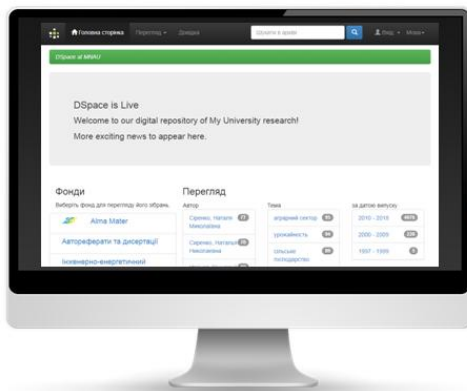
Розвиток Інституційного репозитарію надзвичайно важливий в контексті покращення рейтингування МНАУ в Webometrics.

З метою популяризації, підвищення рейтингу та доступності електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів за рахунок використання сучасних бібліотечних та веб-технологій бібліотека МНАУ та інституційний репозитарій зареєстровано на інформаційному порталі «Наука України: доступ до знань» [2]. Бібліотека отримала індивідуальний реєстраційний код (сиглу). Мета проекту – популяризація наукових надбань вчених нашого університету, висвітлення їхньої ролі в розвитку науки краю, держави та світу, а також їхнього достойного місця в світовій науковій еліті.

Репозитарій МНАУ додано до реєстру Національного репозитарію академічних текстів, основною метою якого є сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

Збільшення числа користувачів і їх інтересу до розміщених матеріалів в репозитарії було досягнуто за рахунок зростання кількості електронних ресурсів, доступних в віддаленому режимі, а також за рахунок популяризації електронних ресурсів бібліотеки в мережі Інтернет. Матеріали, які представлені в електронному архіві університету, викликають інтерес не тільки українських, а також іноземних користувачів.

Презентація наукометричних ресурсів займає основне місце на інформаційно-ділових зустрічах з професорсько-викладацьким складом вишу. Нові функції зміцнюють зв'язки бібліотеки та кафедр університету, збільшують кількість звернень до книгозбірні викладачів, сприяють зростанню авторитету бібліотеки, підвищують професійну кваліфікацію бібліотечних працівників.

ВИСНОВКИ

- Підвищення професійної кваліфікації бібліотечних працівників
- Зміцнення зв'язків бібліотеки та кафедр університету
- Зростання авторитету бібліотеки
- Збільшення числа користувачів за рахунок зростання кількості електронних ресурсів
- Підвищення показників публікаційної активності й цитованості науковців

Усе вищевказане спрямоване на підвищення показників публікаційної активності й цитованості науковців та підтримання на високому рівні рейтингу вишу. Бібліотека завжди долучається до співпраці з університетом у прогресивних напрямках діяльності і активно продовжує впроваджувати нові форми роботи, особливо у сфері представництва наукових досягнень науковців в міжнародному інформаційному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інституційний репозитарій Миколаївського національного аграрного університету [Електронний ресурс] / МНАУ. – Миколаїв, 2012-2018. – Веб-сайт. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>.
2. Наука України: доступ до знань [Електронний ресурс] / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2018. – Веб-сайт. – Режим доступу : www.irbis-nbuv.gov.ua/Sci_Lib_UA.
3. Підготовка статті до публікації у міжнародних наукових виданнях : методичні рекомендації / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ; ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 88 с.

4. Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних [Електронний ресурс] : наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2017 № 1286. – Електр. текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1286729-17>.
5. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук [Електронний ресурс] : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.10.2012 № 1112. – Електр. текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>.
6. Робота з наукометричними ресурсами Інтернет: Академія Google : метод. рекомендації / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ; за ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 24 с.
7. Створення профілю науковця у реєстрах ідентифікаторів дослідників ORCID та RESEARCHERID : web-огляд / уклад. Д. В. Ткаченко ; Бібліотека МНАУ. – Миколаїв, 2018. – Режим доступу : https://lib.mnau.edu.ua/03_orcid_MNAU.htm.